

KÜLÖNFÉLÉK.

A lelkészi továbbképző tanfolyam missziói szolgálata.
Az Egyetemes Unitárius Lelkészkör választmányának *Marosvásárhelyen* február 4-én tartott ülése elhatározta az elnökség javaslatára, hogy a felszabadulás utáni első lelkészi továbbképző tanfolyamát *Budapest*en tartja. Tette ezt azért, hogy az eddig elválasztott egyházrészek összetartozandóságát bizonyítsa s azért is, hogy a lelkészi kar tagjai nagy részének alkalmat adjon az ország fővárosa s benne az unitáriusság élete megismerésére.

A továbbképző tanfolyamon elhangzott tudományos felolvasásokról s az ezekkel kapcsolatos imák és beszédekről ezúttal nem szólunk. Azok rövidesen egy kötetben megjelennek. E sorok célja inkább a továbbképző alkalmával végzett missziói szolgálat ismertetése és értékelése a szemlélő mérlegén.

A tudományos előadások előtt elmondott imádságok: *Biró* Izsák, *Palfy* Albert, *Kővári* Jakab, *Lőrinczi* Domokos erős és öntudatos unitárius hitükkel a jelenlevő lelkészeket és világiatekat egyaránt Isten felé emelték.

Két vallásos ünnepélyt tartottunk. *Budapest*en a *Misszió Ház* templomában *Dr. Kiss* Elek egyházi főjegyző imádkozott. *Dr. Csiki* Gábor lelkész-esperes üdvözölte a templomában vallásos ünnepélyt rendező lelkészkart. *Ütő* Lajos esperes megnyitója, *Lőrinczy* Géza teol. m. tanár és *Simén* Domokosnak *Ürmössy* Gyula által felolvasott előadásai a kisebbségi életben vállalt unitárius munka bizonyágtevései. *Vári* Domokos versei, *Késmárky* Miklós szavalata és *Sigmond* József bezárója egészítették ki a műsort, melyet tele templomban szép közönség hallgatott végig. *Pestszentlőrinc*en vasárnap délután, ugyancsak telt templomban *Ütő* Lajos esperes imája, *Pethő* István a templom történetét ismertető üdvözlő szavai után *Ekárt* Andor és *Józan* Miklós püspök mondtak megnyitót. *Zoltán* Sándor teol. m. ta-

nár filozófiai gondolatokban gazdag és *Lőrinczi* László vallás-tanár a kisebbségi élet mélységeiből vett tárgyú előadásai, *Izsák* Domokos versei, *Szolga* Ferenc és *Török* Elek szavaltai, *Fazakas* Jenő, *Kövériné Pálffy* Margit énekszámái és *Dr. Abrudbányai* János zárószavai az unitárius lélek építését szolgálták. Missziói szolgálat volt az a vendéglátás, amit a templommal egybeépített gyülekezeti teremben a *pestszentlőrinci Nőszövetség* tagjai terítették a vendég lelkészek és feleségeik számára.

A szoros értelemben vett unitárius közönségen kívül bemutatkozott a lelkész kör a Zeneművészeti Főiskola kamara-terméből rádió is közvetített előadásban a nagyobb magyar közönség előtt is. A Budapesten szolgáló székely legények és leányok közel száztagú dalárdája *Nagy* Sándor vezetésével elénekelte a székely himnuszt. *Józan* Miklós püspök gondolatokban gazdag megnyitót tartott. A Budapesti Egyetemi Énekkarok, *Forrai* Miklós főiskolai professzor vezényletével két gyönyörű magyar kórust adott elő. Ennek a világhírű énekkarnak több unitárius főiskolás tagja is van, s ezért vállalkoztak estélyünkön szereplésre. *Izsák* Domokos székely gazda-költő meleg közvetlenséggel előadott versei, *Szabédi* László író *Török* Elek által felolvasott verse és *Siki* Béla zongoraművész előadása mindnyájunkat gyönyörködtetettek. *Ütő* Lajos esperes „Lelkiségünk” c. előadása, *Dr. Mikó*, az unitárius hitvallás szép bizonyosságtevései. *Dr. Gelei* József egyházi főgondnok az Unitárius Közlöny májusi számában közreadott „Unitárius sors a magyar életsors tükrében” c. záróbeszédében unitárius magyar lélekkel tett hitet egyháza és magyarsága mellett, s így a nagyobb közönség előtt is igazolta e továbbképző tanfolyam benső tanulságát, hogy az unitárius lelkési kar tagjai a magyarságukat vallásosságukban is megélni óhajtják.

A tanfolyam tagjai megtekintették Budapest nevezetességeit, végighallgatták a nemzetvédelmi propagandaminisztérium képviselőjének *Dr. Alföldy* Alajos igazgatónak a Nemzetpolitikai szolgálat működését ismertető érdekes előadását, megtekintették a Hangya albertainfalvai és budafoki telepeit, s bűzdítást nyertek arra, hogy erdélyrészi Hangya intézményei további kiépítésében közreműködjenek.

A Lelkészkör választmánya tisztelgett *Dr. Hóman* Bálint vallás- és közoktatási miniszter előtt, aki *Józan* Miklós püspök

üdvözlő szavaira adott válaszában rámatatott az unitárizmus értékeire, melyeket már mint történetíró megismert, s melyeket ma, mint miniszter becsül meg. *Pál* Dénes a lelkészkar volt elnöke *Pataky* Tibor miniszterelnökségi államtitkár előtt tolmácsolta a lelkészkar háláját a múltban tanúsított megértő támogatásáért. Mindkét alkalommal biztató nyilatkozatok hangzottak el, hogy a lelkészi kar eddigi és jelenbeli áldozatos munkáját megfelelő megértéssel kezelik a jövőben is.

A lelkészkar közgyűlést is tartott, melyen *Barabás* István néhány életrevaló indítványa mellett, melyek a lelkészi kar anyagi helyzetének javítását célozták, missziói munkát is végeztünk. Elhatároztuk, hogy *Homoród-fürdőn*, ahol illetékesek egy holdnyi területet helyeztek kilátásba, felépítjük az „*Unitárius lelkészek Ferencz József püspök otthonát*“. Az üdülőotthon létesítése gondolatának eredeti javaslattevője ugyancsak *Barabás* István volt. Az ő javaslatára elhatároztuk, hogy az otthonban megörökítjük *Murányi Farkas* Sándor költő és *Dr. Boros* György püspök emlékezetét. *Pethő* István lelkész indítványát elfogadva a lelkészi kar tagjai áldozatot vállaltak a kocsordi unitárius lelkészi állás anyagi feltételei biztosíthatása érdekében. Megoldást talált a lelkészi egységek évek óta vajdó kérdése is.

A konferencia küldöttsége megkoszorúzta a budapesti temetőben *Murányi Farkas* Sándor a teol. önképzőkör egykori alapítványtevője és *Dr. Iván* László és *Gál* Miklós egykori budapesti lelkészek sírjait. A közgyűlés *Barabás* István indítványára elhatározta, hogy *Murányi Farkas* Sándor világháború alatt megsemmisült alapítványát helyre kívánja állítani, mely a fiatal életbekilépő lelkészek paláستtal való ellátását célozta.

A missziói munka jelentős része azonban a május 3.-i vasárnapokon a dunatiszamenti unitárius egyházkör szószékein és istentiszteletai helyein tartott vendégprédikatori szolgálatban teljesedett be. A szolgálatot *Budapesten* rádió is közvetített istentiszteleten *Rostás* Dénes és *Ekárt* Andor végezték. A vendégprédikatori szolgálat fáradtságos munkájában áldozatos lélekkel résztvettek alábbi lelkésztársaink: *Benedek* Gábor, *Benedek* Mihály, *Ütő* Lajos, *Zsigmond* József, *Lőrinczy* Géza, *Török* Elek, *Kövári* Jakab, *Késmárky* Miklós, *iff. Szász* Dénes, *iff. Máthé* Lajos, *Kis* Sándor, *id. Szász* Dénes, *Dr. Kiss* Elek, *Nagy* Sándor, *Szigmond* József, *Vári* Domokos, *Nemes* Dénes, *Gálna* Sándor,

Simén Dániel. E szolgálatok révén megismerkedtek a dunatiszamenti egyházkör gyülekezeteivel, azok mai kérdéseivel, s hirdették e gyülekezetek körében az unitárius evangélium fényét, világosságát. Hisszük, hogy ennek a szolgálatnak az eredménye a jövőben fog megmutatkozni.

Unitárius missziói munka volt a lelkészi kar tagjainak elszállásolása és ellátása, melyet a mai nehéz időkben a budapesti egyházközösség *Szent-Iványi* Sándor lelkész, *vitéz Kozma* Ferenc, *Dr. Kozma* Jenő és *Kelemen* Béla gondnokok és a keblj tanács minden tagja vezetésével végzett, hiveikkel együtt.

A Nőszövetség budapesti tagozata *Dr. vitéz Nyiredy* Gézáné elnök vezetésével teán látta vendégül a lelkészekkel együtt felútagzó tiszteletes asszonyokat. A találkozáson *Sigmond* Józsefné ismertette az erdélyi papnék tevékenykedési körét a budapesti nőszövetségi tagok előtt.

Az erdélyi és a budapesti sajtó is meleg hangon emlékezett meg az unitárius lelkészek felszabadulásutáni első országos találkozójáról. *Unitárius napok Budapesten* cím alatt többen írtak rólunk.

A lelkészi továbbképzőn felvetett és elfogadott javaslatokat az idő majd lassan valósággá érleli, s eredményei tettekben megmutatkoznak. A lelkészi találkozó missziói szolgálata azonban lelki élmény volt, mely a szolgálókat és a hallgatóságot gazdagította, s látta el táplálékkal melyre a mai nehéz megpróbáltatásokban gazdag időben olyannyira szükségünk van.

Ferencz József.

Jóltevéők emlékünnepele. A kolozsvári unitárius kollégium gimnáziuma 1942 május 10-én a jóltevéők emlékére ünnepelet rendezett, melyen a közönség éneke után imát mondott *Bodor* András tanár. Megnyitót *Gálfy* Zsigmond igazgató, „*Augusztinovics Pál emléke*“, c. felolvasást tartott *Benczédi* Pál vallástanár, hegedün játszott *Gálfy* Zsigmond VIII. g. o. *Schiff* János zongorakiséretével, Szavalt *Albert* Zsigmond VII. g. o. tanuló. Az ifjúság részéről emlékbeszédet tartott *Major* István VIII. g. o. *Bezárót* mondott *Józan* Miklós püspök. A himnusz éneklésével ért véget a jól sikerült kegyeletes ünnepelet.

Új civilizációt és kulturát várunk. Amióta a bolsevizmus elhatalmasodott Oroszországban, azóta háttorzongató híreket olvashattunk ennek a materiálista alapon álló irányzatnak rom-

bolásairól. Naponkint híreket kaptunk a templomok bezárásáról, papok tömeges legyilkolásáról, az istentelenség terjedéséről stb. Nem állott módunkban a hírek valódiságát mindenben ellenőrizni, de az újabbi háborúval kapcsolatosan hivatalos jelentések is beigazolták azok valódiságát. Mi lenne az emberiségből, ha továbbra is ez a veszedelmes irányzat nyomná rá bélyegét a nagy orosz birodalom 93 féle népének, mintegy 180 milliót számláló tömegére? És mi lenne a világból, ha az a púsztitó tűz Európa többi országaira is átharapózna? Az a mi felfogásunk, hogy Istennek s az emberiségnek teszen jó szolgálatot az a hatalom — bárhonnan is jöjjön, — amely azt a púsztitó áradatot feltartóztatja s az emberiséget egy kínos lidércnyomástól megszabadítja. Még talán nem tudjuk a folyó háború végső kimenetelét. Azonban minden reményünk megvan arra, hogy a hit ereje végleg legyőzi a hitetlenséget, hogy az isteni igazság elnyomja az emberi gonoszságot, s ez által a lélek diadalmaskodik a test felett. Evvel a győzelemmel kapcsolatban új civilizációt és új kulturát várunk azon a földön is, ahol, a szovjetterror rabigába hajtott sok millió emberi lelket. Új civilizációt és új kulturát várunk, amely a régi romok eltakarítása után az evangéliumi alapon álló keresztényi szellemen épül fel, s annak igazságaitól lesz átítatva.

A biborosi kollégium tagjairól közöl összefoglaló jelentést 1941 év végén a hivatalos vatikáni hírszolgálat. A „szent kollégium“ most 52 tagból áll. Ezek közül 30 olasz és 22 külföldi. A külföldiek között van öt francia, három német, két spanyol egy-egy magyar és braziliai stb. Az 1941. év folyamán egyetlen új kinevezést sem eszközölt XII. Pius pápa annak dacára, hogy az év folyamán három elhalálozás történt. *F. J.*

Gyászhir. *Özv. Gábor Albertné sz. Gáspár Katalin*, unitárius lelkészné, élete 80-évében hosszas szenvedés után május 19-én Székelykeresztúron elhunyt. „Egy nemes, mindvégig munkáló élet végződött be. Egy szerető, önfeláldozóan gondos szív szünt meg dobogni. Egy szelid, türelmes lélek tért vissza égi honába.“ Nyugodjék csendesen!

Szerkesztésért felel: **Vári Albert.**

Felelős kiadó: **P. Szentmártoni Kálmán.**

Lengyel Albert nyomdája, Kolozsvárt, Bólyai-u. 7. sz., Tel.: 11-58.

Felelős vezető: **Lengyel Albert.**